

Yrityskaupan hyväksyminen: CapMan AIFM Oy / Metsäpietilä Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("virasto") on 27.12.2021 ilmoitettu järjestely, jossa CapMan AIFM Oy ("CapMan AIFM" tai "ilmoittaja") hankkii määräysvallan Metsäpietilä Oy:ssä ("Metsäpietilä").

1 Yrityskaupan osapuolet

CapMan AIFM on osa CapMan-konsernia ("CapMan").¹ **CapMan** on johtava pohjoismainen aktiivista arvionluontityötä tekevä pääomasijoittaja, joka tarjoaa laajan kirjon sijoitustuotteita ja palveluita. Sen nykyiset sijoitusalueet kattavat vähemmistö- ja enemmistö-sijoitukset kohdeyhtiöihin, kiinteistö-sijoittamiseen ja infrastruktuurisijoittamiseen. CapManin palveluliiketoimintaan kuuluvat hankinta- ja ostotoiminnan palvelut, varainhankinnan palvelut sekä analyysipalvelut, raportointipalvelut ja varainhoidon palvelut. CapMan AIFM:n hallinnoima rahasto CapMan Infrastructure I SCSp ("CapMan Infra") sijoittaa erityisesti vakaan tuoton ja alhaisen riskin infrastruktuurikohteisiin energia-, liikenne- ja telekommunikaatiosektoreilla.²

Metsäpietilä on Koiviston Auto -konsernin ("Koiviston Auto") emoyhtiö.³ **Koiviston Auto** on vuonna 1928 perustettu linja-autoliikennöintialan yritys, joka tuottaa sekä paikallis- että kaukoliikenteen liikennöintipalveluita. Lisäksi Koiviston Auto tuottaa huoltopalveluita konsernin sisäisesti. Koiviston Auto tarjoaa sekä sopimuspohjaisen paikallisliikenteen että markkinaehtoisien kaukoliikenteen palveluita. Lisäksi se tuottaa vähäisissä määrin tilausajoliikennettä ja rahtikuljetusta. Koiviston Autolla on noin 1 000 linja-auton kalusto, ja se hallinnoi 18 linja-autovarikkoa ympäri Suomen.

2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan osapuolilla ei ole horisontaalisesti päällekkäistä toimintaa tai vertikaalisia suhteita. Mikään CapManin portfolioyhtiöistä ei harjoita linja-autoliiketoimintaa eikä tuota muitakaan joukkoliikenteen palveluita Suomessa. CapManin portfolioyhtiöt eivät myöskään toimi Suomessa sellaisilla markkinoilla, joilla voisi olla relevantti vertikaalinen yhteys tai jotka muuten liittyisivät läheisesti Koiviston Auton toimintaan. Näistä syistä ilmoittaja katsoo, ettei asiassa ole tarpeen määritellä relevanteja markkinoita. Ilmoittaja on kuitenkin toimittanut virastolle tietoja Koiviston Auton toiminnasta sekä sen markkina-asemasta linja-autoliikennöinnin palveluiden osalta valtakunnallisella tasolla.

¹ CapMan-konserniin kuuluvat emoyhtiö CapMan Oyj ja sen tytäryhtiöt.

² CapMan Infran sijoituskohteita Suomessa ovat Loviisan Lämpö ja Valokuitunen.

³ Koiviston Auto -konserniin kuuluvat Metsäpietilä Oy:n lisäksi sen tytäryhtiöt Jyväskylän Liikenne Oy, Koiviston Auto Oy, Koskilinjat Oy, Kuopion Liikenne Oy, Porvoon Liikenne Oy, Satakunnan Liikenne Oy, Helsingin Bussiliikenne Oy, Onnibus.com Oy ja Kabus Oy.

Virasto on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän mukaisesti. Markkinamäärittely on kuitenkin voitu jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu olennaisesti estävän kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Koiviston Auton tarjoamat linja-autoliikennöinnin palvelut

Ilmoittajan mukaan Koiviston Auton tarjoamat linja-autoliikennöinnin palvelut jakautuvat i) kunnille ja ELY-keskuksille tuotettavaan sopimus pohjaiseen paikallisliikenteeseen ja ii) suoraan kuluttajille tuotettavaan markkinaehtoiseen kaukoliikenteeseen.⁴ Sopimus pohjaisessa paikallisliikenteessä on ilmoittajan mukaan kyse viranomaisten kanssa sovittujen reittien ajamisesta pitkäaikaisen liikennöintisopimusten perusteella. Markkinaehtoinen kaukoliikenne puolestaan käsittää kaukoliikenteen vakio- ja pikavuorot sekä markkinaehtoisen paikallisliikenteen. Sekä sopimus pohjaista paikallisliikennettä että markkinaehtoista kaukoliikennettä on ilmoittajan näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista tarkastella valtakunnallisella tasolla.

Ilmoittajan arvion mukaan linja-autoliikennöinnin palveluissa sopimus pohjaisen paikallisliikenteen kokonaisarvo Suomessa vuonna 2020 oli noin 650 miljoonaa euroa. Koiviston Auton markkinaosuus tästä oli [20–30]⁵ %. Ilmoittaja katsoo Koiviston Auton tärkeimmiksi kilpailijoiksi Nobina Oy:n ([10–20] %), Oy Pohjolan Liikenne Ab:n ([10–20] %), Savonlinja Oy:n (<10 %) ja Länsilinjat Oy:n (<10 %).⁶

Ilmoittajan arvion mukaan linja-autoliikennöinnin palveluissa markkinaehtoisen kaukoliikenteen kokonaisarvo Suomessa vuonna 2020 oli noin 48,3 miljoonaa euroa. Koiviston Auton markkinaosuus tästä oli [50–60] %. Koiviston Auton tärkeimmät kilpailijat ovat ilmoittajan arvion mukaan Väinö Paunu Oy ([10–20] %), J. Vainion Liikenne Oy ([10–20] %), Oy Pohjolan Liikenne Ab ([5–10] %), Savonlinja Oy ([0–5] %) ja Länsilinjat Oy ([0–5] %).⁷

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan yrityskaupalla ei ole vaikutuksia kilpailuun millään mahdollisella markkinalla Suomessa, sillä osapuolilla ei ole horisontaalisesti päällekkäistä toimintaa tai vertikaalisia yhteyksiä. Sen sijaan yrityskauppa mahdollistaa Koiviston Auton toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa. Yrityskaupan toteutumisen myötä Koiviston Auto pystyy jatkossakin tuottamaan linja-

⁴ Lisäksi Koiviston Autolla on hyvin vähäisissä määrin tilasajoliikennettä ja rahtikuljetusta. Koiviston Auto hoitaa myös konsernin omaa varaosalogistiikkaa ja toimii ns. keskuskorjaamona huoltaen linja-autojen voimalinjakomponentteja keskitetysti. Palveluita tuotetaan lähtökohtaisesti vain konsernin sisäisesti.

⁵ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

⁶ Arvio markkinoiden koosta perustuu Tilastokeskuksen viimeisimpään saatavilla olevaan julkisen liikenteen suoritetilastoon vuodelta 2019. Tiedot kilpailijoista ja niiden markkinaosuuksista perustuvat Koiviston Auton parhaaseen näkemykseen, ja niissä on hyödynnetty sen omaa markkinatuntemusta.

⁷ Arviot perustuvat Koiviston Auton parhaaseen näkemykseen, ja niissä on hyödynnetty sen omaa markkinatuntemusta.

autoliikennöinnin palveluita, ja tätä kautta turvaamaan kilpailun säilymisen kyseisillä markkinoilla.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Viraston markkinakuulemisessa saatu lausuntopalaute oli pääosin neutraalia. Eräs lausunnonantaja kuitenkin katsoi, että Koiviston Auton ennestään vahva markkina-asema tietyillä alueilla vahvistuisi yritysjärjestelyn myötä. Virasto on arvioinnissaan ottanut huomioon sen, ettei osapuolten liiketoimintojen välillä ole horisontaalisia päällekkäisyyksiä tai vertikaalisia yhteyksiä, eikä yrityskauppa muuta linja-autoliikennöinnin palveluiden markkinoiden rakennetta.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa CapMan AIFM Oy hankkii määräysvallan Metsäpietilä Oy:ssä.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Tiia Sotamaa, puhelin 029 505 3083, sähköposti tiia.sotamaa@kkv.fi.

Ylijohtajan sijainen,
johtaja

Rainer Lindberg

Asiantuntija

Tiia Sotamaa